

Travel with Art

ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ

“Εκεί που τελειώνουμε εμείς,
αρχίζει η θάλασσα...”

21 Δεκεμβρίου 2025 – 3 Ιανουαρίου 2026
14 Μέρες | 11 Νύχτες

Φιλιππίνες: Εκεί που τελειώνουμε εμείς, αρχίζει η θάλασσα...

Νέος, πολύ νέος - τώρα καταλαβαίνω πως στα 21 του κάποιος είναι πολύ νέος, νιώθοντας πως δε χωράω στα ρούχα μου, δε χωράω στη ζωή μου, πήρα μια πολύ μεγάλη απόφαση. Ν' αφήσω πίσω μου όλο τον κόσμο που ως τότε είχα και με αποτελούσε και να πάω κάπου που δε μοιάζει με τίποτα. Κατά κάποιο τρόπο να τα πάω όλα στο μηδέν. Και πήγα στις Φιλιππίνες! Πέντε χρόνια της ζωής μου τα έζησα στις Φιλιππίνες.

Με τη βοήθεια του φίλου Αντόν, οργάνωσα την «έξοδο», παράλληλα γράφτηκα εκεί στο Πανεπιστήμιο στο τμήμα Θεάτρου, βρήκα και δουλειά στο θέατρο ως βοηθός των πάντων, μετά δοκίμασα και ως ηθοποιός κι έφριξα απ' την έλλειψη ταλέντου, ύστερα άνοιξα γυράδικο, έγινα σλόγκαν το «αρ' όλα», ύστερα άρχισα να γράφω και να σβήνω και να ταξιδεύω και να πηγαиноέρχομαι... 5 χρόνια πήγαινε - έλα, πήγαινε- έλα στις Φιλιππίνες, συνειδητοποιώ τώρα πως είναι κομμάτι σημαντικό απ' όσα είμαι.

Φιλίες και έρωτες που δεν υπάρχουν πια, πρόωρες απώλειες αγαπημένων προσώπων σαν τη Μπεθ, τον Ότζι, -είναι πρόωρο να φεύγεις στα 40 και πριν απ' αυτά, απώλειες άλλων φίλων που

διαμόρφωσαν χωρίς να το καταλάβουν τη ματιά και την αισθητική που θα πορευόμουν στη ζωή, καθηγητές και φίλοι σαν τον Ισμαέλ, την κα. Επίστολα...

Ο Κύκλος των Φιλιππίνων, κι εκείνη η φάση της ζωής μου, έκλεισε οριστικά το 1999. Δε ζούσα πια εκεί αλλά με αφορμή την πρεμιέρα ενός έργου που είχα γράψει «Πάρις & Αλέξανδρος», ξαναταξίδεψα εκεί κι από τότε ως σήμερα, ποτέ! Ήταν που άνοιξε ένα άλλο κεφάλαιο της ζωής μου, το Ισπανικό Κεφάλαιο. Τότε, εκεί στη Μανίλα, αποφάσισα να μετακινηθώ στη Μαδρίτη για ένα μεταπτυχιακό.

Κι έκαναν Κύκλους κι άλλους Κύκλους τα πράγματα και η ζωή μου και μ' έναν τρόπο πολύ φυσικό, σαν το

νερό που κυλάει χωρίς να το σκεφτεί, επέστρεψαν οι Φιλιππίνες στο μυαλό και μου ζήτησαν να επιστρέψω κι εγώ.

Κι αποφάσισα να φτιάξω τώρα ένα ταξίδι με θέμα το νερό και αίσθηση υγρή, όπως οι αναμνήσεις της νεότητας.

Θυμάμαι απίθανες βροχές, υπέροχα ξενύχτια σε πάρτι νεανικά, ξενύχτια για δουλειά στο θέατρο, τρομερή φτώχεια και τρομερή αξιοπρέπεια γύρω μου παντού, εκπληκτική φυσική ομορφιά αλλά και εκπληκτική ανθρώπινη ποιότητα, ευγένεια ασύλληπτη κι ως την περνούν οι αγενείς για αδυναμία.

Ένας βαθιά ευγενής λαός που η Ιστορία τον έκανε μπαλάκι κι απ' τα 400 χρόνια της Ισπανικής Κατοχής πέρασε στο τσεπάκι των ΗΠΑ κι ύστερα στο μπουντρούμι δικτατόρων, ο Μάρκος κι η Ιμέλντα δοκίμαζαν παπούτσια για να πατήσουν κάτω να λιώσουν τον τόπο τους, κι από κει στην Κορασόν Ακίνο, Κορασόν χωρίς καρδιά είπαν μετά κι ύστερα σ' ένα πάρτι μασκέ που έκανε κάτι που συστήθηκε ως Δημοκρατία αλλά Δημοκρατία δεν ήταν.

Άνθρωποι εργατικοί πήραν τα μάτια τους και φύγαν, γέμισαν τα καράβια Φιλιππινέζους ναυτικούς και τα σπίτια του κόσμου Φιλιππινέζες οικιακές βοηθούς κι εμείς στην Ελλάδα βρήκαμε ευκαφία επιτέλους να νιώσουμε σημαντικοί, αφεντικά επιτέλους και να αποκαλούμε Φιλιππινέζα την κάθε και τον κάθε εργαζόμενο σε οικιακές εργασίες. Άρον άρον ξεχάσαμε πως τις ίδιες δουλειές κάναμε λίγο πριν.

Πήραν τα μάτια τους και γέμισε ο κόσμος Φιλιππινέζες και Φιλιππινέζους, θυσίασαν όποια όνειρα είχαν στο βωμό ενός και μοναδικού: να μπορούν να στέλνουν χρήματα πίσω, δολάρια στα παιδιά τους που τα μεγάλωνε η γιαγιά.

Κάπως έτσι απ' το '80 πέρασε η ζωή για χιλιάδες ανθρώπους, δουλειά, δουλειά, δουλειά, την Κυριακή στην εκκλησία -είναι η μοναδική χριστιανική χώρα της Ασίας, και τη Δευτέρα πάλι δουλειά κι απ' τη δεκαετία του '80 φτάσαμε στο 2025 κι εγώ που αγάπησα αυτή τη χώρα και τους ανθρώπους της πολύ, αποφάσισα να φτιάξω τώρα ένα ταξίδι για να την ξαναεπισκεφτώ μαζί με όσους το αποφασίσουν.

Αποφάσισα να επισκεφτώ λίγη απ' την νεότητά μου, κάποια ερείπια αναμνήσεων αλλά κυρίως την Ομορφιά, τη Φυσική Ομορφιά αυτής της χώρας. Πάνω από 7000 νησιά, σα φωτάκια στον ωκεανό λένε «υπάρχω κι εγώ». Θα επισκεφτούμε τα πιο όμορφα και το βασικό θέμα του ταξιδιού θα είναι το νερό και η σχέση που θα χτίσουμε μ' αυτό.

Θάλασσα παντού, γι' αυτό και η επιλογή του τίτλου από ποίημα της Κικής Δημουλά: «Εκεί που τελειώνουμε εμείς αρχίζει η θάλασσα»...

Σα διακοπές στη θάλασσα μες στο χειμώνα μιας κι εκεί είναι ο ιδανικός καιρός για τέτοιες διακοπές.

Θα επισκεφτούμε τόπους με Πολιτιστική προσέγγιση, θα μιλήσουμε για την Ιστορία και τα σταυροδρόμια της στην περιοχή αυτή του κόσμου αλλά θα υπάρχει και χαλαρότητα διακοπών μέσα στο φυσικό κάλλος αυτού του τόπου. Γυμνά κορμιά σε απίστευτες παραλίες και μπροστά σε απερίγραπτα γαλαζοπράσινα νερά. Υπόγεια νερά, νερά του ουρανού που ανοίγει για να ποτίσει τη ζούγκλα, ποτάμια, λίμνες, καταρράκτες, ωκεανός...

Μετά από κάποια επίσκεψη, αραγμένοι δίπλα σ' αυτά τα εκπληκτικά γαλαζοπράσινα νερά, με χυμούς απίθανων φρούτων και χέρια καθόλου βιαστικά ν' ανακουφίζουν εκείνον τον παλιό πόνο στην πλάτη μας... Ναι, δικαιούμαστε λίγη φροντίδα που και που...

Γύρω μας, στο μυαλό μας αλλά και μπροστά στα μάτια μας, καράβια ισπανικά, αεροπλάνα γιαπωνέζικα, τζιπ αμερικάνικα και βαρκούλες φιλιππινέζικες πλέουν παντού, νερό παντού και παντού σ' αυτό το ταξίδι.

Μανίλα, Πουέρτο Πρινσέσα, Ελ Νίδο, Μπορακάυ, Σεμπού, Μπουχόλ, Πακσανχάν...

Άγνωστοι τόποι σε πολλούς, ονόματα που ίσως δεν έχουμε ξανακούσει αλλά ταξιδεύουμε και γι' αυτό, για το άγνωστο κι έτσι μας δίνεται η ευκαιρία πολλαπλά να πούμε ευχαριστώ στη ζωή που άνοιξε άλλη μία χαραμάδα για να κοιτάξουμε και να πατήσουμε εκεί που τελειώνουμε εμείς οι ίδιοι κι αρχίζει η θάλασσα.

Ομορφιά, ευγένεια και νερό.

Το Νερό ως Μνήμη κι ως Καθρέφτης.

Το Νερό ως ήχος και ως αίσθηση.

Το νερό θα βγάλει φτερά και θα μας πάρει να πετάξουμε σ' έναν κόσμο άγνωστο κι ανεξερεύνητο.

Το νερό ως σύμβολο ζωής, ροής και αλήθειας.

Το νερό που κυλά, το νερό που σε ταξιδεύει, που σε φιλοξενεί, που σε προκαλεί, που σε λούζει με ποίηση και φως, που σε ησυχάζει και σε σπρώχνει να βουτήξεις κατακόρυφα στην ψυχής σου.

Αυτό είναι το password γι' αυτό το ταξίδι: το νερό.

Καλή αντάμωση.

Γιάννης Λυμτσιούλης

ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

1η ΜΕΡΑ: ΑΘΗΝΑ - ΜΑΝΙΛΑ

Άφιξη στα εντός μας...

Συγκέντρωση στο Ελ. Βενιζέλος και πτήση για τη Μανίλα μέσω ενδιάμεσου σταθμού.

Πετάμε σε μια χώρα που το σημαντικότερο προϊόν που παράγει και εξάγει είναι τα παιδιά της. Αγόρια και κορίτσια, γυναίκες και άντρες, χέρια για δουλειά προσφορά στον κόσμο και στο βωμό της επιβίωσης.

Τί αφήνουν όλα αυτά τα παιδιά πίσω τους όταν φεύγουν για δουλειά σε Ευρώπη, Αμέρিকা και άλλες ασιατικές χώρες; Έναν παράδεισο! Έναν φυσικό παράδεισο γιατί πώς να ισχυριστεί κανείς πως είναι παραδείσια η καθημερινότητα ενός ανθρώπου που αναγκάζεται να εγκαταλείψει την πατρίδα του για να επιβιώσει!!

Δεύτερη πτήση και άφιξη στον παράδεισο.

Νερό και πράσινο και χαμόγελα ανθρώπων και ευγένεια...

«Ο παράδεισος», έγραφε ο Ν. Τ., «δεν είναι παρά μια πατρίδα που δε σε άντεξε».

Ο παράδεισος στη Μανίλα έχει και κάτι από κόλαση, την κίνηση στους δρόμους, αλλά εμείς ήρθαμε αποφασισμένοι να δούμε μόνον την ομορφιά. Αυτή χρειάζεται η ψυχή μας.

Παίρνουμε αποσκευές και είμαστε ήδη στο λεωφορείο. Ο Λόγος και η Μουσική ανοίγουν την Αυλαία.

Άφιξη στο ξενοδοχείο μας, τακτοποίηση στα δωμάτιά μας, λίγη ξεκούραση που τη ζητάει το σώμα που ταξίδευε για ώρες, ύστερα μια αναγνωριστική βόλτα στη γειτονιά μας και τελικά θα συγκεντρωθούμε για το πρώτο δείπνο.

Mabuhay! Υψώνουμε τα ποτήρια...

Πίνουμε για τα παιδιά που έφυγαν...

Τις γυναίκες που μεγαλώνουν ξένα παιδιά.

Του άντρες στα καράβια που δε βλέπουν τη θάλασσα γιατί είναι χωμένοι μες στ' αμπάρια.

Τ' αγόρια που τραγουδούν στα κρουαζιερόπλοια και τα κορίτσια που στοιβάζονται στα Call Centers του κόσμου.

Πίνουμε και γι' αυτούς που έμειναν πίσω περιμένοντας ένα μήνυμα και λίγα δολάρια.

Υψώνουμε το ποτήρι για όλους. Και για τους Φιλιππινέζους και για μας τους Έλληνες που περάσαμε πρόσφατα απ' την ίδια φάση κι ας κάνουμε τώρα πως δε θυμόμαστε τίποτα.

Mabuhay! Για τη Μνήμη και για το Μέλλον.

Ένας άλλος κόσμος, για λίγες μέρες, θα γίνει σάρκα και μνήμη μας.

Και ύστερα, όταν θα έχουμε επιστρέψει, θα παραμένει μαζί μας σαν υγρασία στο ταβάνι του μυαλού μας.

Δείπνο και διανυκτέρευση

2η ΜΕΡΑ: ΜΑΝΙΛΑ - ΠΤΗΣΗ ΓΙΑ PUERTO PRINCESA (PALAWAN)

Στο Επίκεντρο της Ευγένειας της φύσης

Αφύπνιση πρωινό και η βουτιά στην Ομορφιά αρχίζει!

Μεταφορά στο αεροδρόμιο και πτήση για την Puerto Princesa.

Σα να εισέρχεται κανείς σ' ένα όνειρο παλιό που δεν θυμάται σχεδόν τίποτα αλλά στην ίδια στιγμή του είναι οικείο. Ίσως η φυσική ομορφιά, μ' έναν φυσικό τρόπο να μας είναι κάτι πολύ οικείο που όμως ξεχάσαμε γιατί ζούμε πολύ μακριά του...

Το Puerto Princesa δεν είναι πόλη. Είναι το στόμα μιας αρχέγονης σπηλιάς που ψιθυρίζει χρησμούς, είναι το πρώτο κύμα που σπάει στη γη...

Με το που φτάνουμε, δεν χάνουμε χρόνο. Η πρώτη μας ξενάγηση, δεν είναι ακριβώς ξενάγηση... Είναι εισαγωγή σε ό,τι μας ψιθυρίζει ο τόπος.

«Κάθε νησί στις Φιλιππίνες, κουβαλάει έναν μύθο στο νερό του. Το Palawan κουβαλάει τρεις: της μνήμης, της ευγένειας και της απομόνωσης.» N.J.

Στο Puerto Princesa, η φύση δεν ξεχωρίζει από τον άνθρωπο. Είναι όλα ένα κι αυτό μοιάζει με χέρι τρυφερό που μας προσφέρεται για να μας κοινωνήσει τον τόπο.

Ξεκινάμε κατ' ευθείαν την ξενάγηση.

Ο Καθεδρικός της Αμώμου Σύλληψης κάνει σαφές και μόνο με την παρουσία του πως δεν ήταν καθόλου Άμωμος η κατάληψη από τους Ισπανούς. 500 και πλέον χρόνια μετά το εκχριστιανισμό των Φιλιππίνων, οι ναοί πια είναι σα μια παραχώρηση της γης και της θάλασσας στον ουρανό.

Πιο κει, το Κέντρο Διάσωσης Άγριας Ζωής: τραυματισμένα πλάσματα φροντίζονται και εκπαιδεύονται να ξαναβγούν στη ζούγκλα, εκεί που είναι η κανονική ζωή!

Πάμε κι ως το Baker's Hill! Μυρωδιές, ισοδύναμες με αναμνήσεις παιδικής ηλικίας. Άνεμος με γεύσεις, κάθε πνοή αέρα φέρνει κι άλλη γεύση, κάθε γωνιά σαν φωτογραφία μιας ζωής που ίσα-ίσα θυμόμαστε.

Κέρδος τεράστιο θα είναι να συνειδητοποιήσουμε πώς ένας τόπος, ετούτος εδώ ο τόπος, ζει μέσα στους ανθρώπους κι εκείνοι, δεν προσπαθούν να τον δαμάσουν, τον αγαπούν μόνο.

Με το τέλος της ξενάγησης, θα πάμε στο ξενοδοχείο.

Φύση ζωογόνος, λες και κυλάει χλωροφύλλη στο αίμα μας ήδη...

Το βράδυ δείπνο και απόλαυση της κάθε στιγμής.

Διανυκτέρευση

3η ΜΕΡΑ: ΥΠΟΓΕΙΟΣ ΠΟΤΑΜΟΣ - EL NIDO

Σα μια συμφωνία με κάτι βαθύτερο

Αφύπνιση, πρωινό κι αρχίζει η μέρα να κυλάει με τον πιο φυσικό τρόπο, σαν το νερό...

Σήμερα θα μπορούμε μέσα στο τοπίο!

Ξεκινάμε για μια ολοήμερη εμπειρία στον Υπόγειο Ποταμό του Puerto Princesa. Ένα από τα σπουδαία Μνημεία Παγκόσμιας Φυσικής Κληρονομιάς της UNESCO.

Δεν κάνουμε τουρισμό σήμερα αλλά προσκύνημα στα υπόγεια μυστικά της φύσης.

Αρχικά, διασχίζουμε τη Sabang με μικρό πλοiάριο. Η Sabang είναι ένας μικρός παραλιακός οικισμός στη δυτική ακτή του νησιού Palawan που όμως ο Υπόγειος Ποταμός και η φήμη του, του άλλαξαν τη μοίρα.

Η Sabang είναι σαν αναπνοή ανάμεσα σε δύο βράχους. Εκεί που τελειώνει ο δρόμος και ξεκινάει το υγρό βάθος. Εκεί που η θάλασσα σωπαίνει λες και συνειδητοποίησε πως είπε πολλά... Η Sabang μοιάζει με πρόλογο ενός μεγαλύτερου θαύματος.

Ανεβαίνουμε στις βάρκες και περνάμε μέσα από εντυπωσιακές σπηλιές με σταλακτίτες και σπάνια γεωλογικά φαινόμενα. Δίπλα ακριβώς, σα Σειρήνα που προσπαθεί να μας αποπλανήσει, μας καλεί μια υπέροχη παραλία με ψιλή άμμο και φοίνικες... Βρισκόμαστε μέσα σε προστατευόμενη φύση, μακριά από τον μαζικό τουρισμό, με τοπίο ακόμα «ανέγγιχτο», οι μικρές παραδοσιακές καλύβες παντού γύρω και οι χωμάτινοι δρόμοι υπογραμμίζουν την αίσθηση μιας μοναδικής εμπειρίας... Βρισκόμαστε κάπου στην αγκαλιά κάποιας άκρης του πλανήτη.

Το βλέμμα κι η καρδιά δε βρίσκουν λέξεις για όλα αυτά γύρω μας.

Ύστερα, αλλάζουμε βάρκα. Τώρα μικρότερη και χειροκίνητο κουπί και χαρά και νερό...

Μπαίνουμε στο σκοτάδι της γης.

Σπηλιές με σταλακτίτες σα γέροι βασιλιάδες, σκιές παντού παίρνουν μορφή μυθικών θηρίων και πλασμάτων... Η πέτρα στάζει ιστορία, υγρή μνήμη, αρχαιότερη κι απ' τον χρόνο... Μυρίζει φύκια, και αιωνιότητα.

Πορεία γεωλογική και μυθολογική μαζί σ' έναν χρόνο που ακόμα ζούσαν θεοί.

Κι έξω από τη σπηλιά; Ζωή. Μ' εξαίρεση το θάνατο, το πιο δυνατό απ' όλα: Η ζωή!

Μια σαύρα στέκεται ανάμεσα στο φως και στην απόφασή της να χαθεί στο σκοτάδι.

Ένας πίθηκος κοιτάζει με βλέμμα ανθρώπου.

Κι εμείς ευτυχισμένοι και ξένοιαστοι σαν το πουλί που κάθισε στο βράχο απέναντι.

Είναι ώρα φαγητού κι εδώ που βρισκόμαστε οφείλαμε ως να το έχουμε φροντίσει γι' αυτό και το κάναμε.

Στον αέρα, άρωμα του λεμονόχορτου, αλάτι και καρύδα, ρίζες αρχαίων φυτών και μυρωδιά ξύλου. Ένας ξιφίας έρχεται και παίρνει θέση στο πιάτο μας.

Μετά το γεύμα μας, πρέπει να διαλέξουμε δραστηριότητα. Και πώς το σηκώνεις «το βάρος το ασήκωτο που έχει η επιλογή σου»;

Θα κάνουμε Ziplīne πάνω από τη ζούγκλα; Θα πετάξουμε δηλαδή δεμένοι σε τροχαλία πάνω απ' αυτό το εκπληκτικό πράσινο και κάτω απ' τα πόδια μας ο κόσμος όλος... Πράσινος, υγρός, άγριος... Κι εμείς, ανάμεσα σε ουρανό και γη, θυμόμαστε πόσο ωραίο ήταν τότε, παιδιά, που δε φοβόμασταν ούτε βουτιές ούτε πτήσεις.

Ή...

Ή μήπως να κάνουμε βαρκάδα ανάμεσα στα μαγκρόβια δέντρα που έμαθαν να ζουν μες στο νερό με ρίζες σα χέλια;

Να ελιχθούμε μέσα στην άγρια βλάστηση και να γίνει κι αυτό ενδοφλέβια ένεση χαράς;

Ευτυχισμένοι όποια απόφαση κι αν πάρουμε: Zipline ή βαρκάδα!

Ευτυχισμένοι με την απόφασή μας να έρθουμε ως εδώ, το απόγευμα αναχωρούμε για το El Nido.

Η διαδρομή είναι ένα κοινωνιολογικό Μάστερ Κλας!

Παιδιά σε αυλές παίζουν και φωνάζουν. Κάποια άλλα, πολλά κι αυτά, είναι πάνω σε οικοδομές, δουλεύουν, δίνουν ένα σφυρί στο μάστορα και κουβαλάνε καλάμια μπαμπού.

Τρεις έφηβοι πετούν πέτρες στη θάλασσα λες και κάνουν προσομοίωση της ζωής:

μια πέτρα στο νερό η ενηλικίωσή μας,

μια μικρή διατάραξη στην επιφάνεια του νερού κι ύστερα, κύκλοι...

Αέναοι κύκλοι από κει και πέρα

Άφιξη στο El Nido

Τακτοποίηση στο ξενοδοχείο μας και το βράδυ ραντεβού για ένα ωραίο δείπνο μπροστά στη θάλασσα. Καλεσμένοι όλοι του συνεργάτη μας για ένα εορταστικό Χριστουγεννιάτικο Δείπνο.

Το μυαλό μας ανάβει φωτιές στην παραλία κι όλα γίνονται μαγικά.

Διανυκτέρευση

4η ΜΕΡΑ: EL NIDO

Το μπλε που δεν εξηγείται

Η σημερινή μέρα δεν έχει ούτε ξυπνητήρια, ούτε δρόμους ούτε αεροδιαδρόμους.

Έχει νερό. Και χρόνο να τον αφιερώσουμε στο νερό.

Το χρόνο μας τον πολύτιμο μπροστά σε μια θάλασσα που δε μοιάζει μ' αυτή που μας μεγάλωσε, γι' αυτό κι ίσως σταθούμε μπροστά της σαν καινούριοι άνθρωποι, σαν αυτό που θα θέλαμε να είμαστε αν δεν ήμασταν αυτό που μπορέσαμε.

Να σταθούμε μπροστά της, να κολυμπήσουμε, να πετάξουμε πέτρες, να δούμε τους κύκλους που θα κάνουν και μαζί τους να μπορούμε στη δίνη της χαράς που μπορούμε και κάνουμε τέτοια ταξίδια.

Μετά το πρωινό θα πάρουμε βαρκούλα και θα πάμε παντού, ό,τι αξίζει να γνωρίσουμε απ' το Νίντο θα το προσεγγίσουμε.

Πάμε στο Big Lagoon. Σαν να περπατάμε πάνω σ' έναν υγρό καθρέφτη κι αυτός να μας επιστρέφει το είδωλο που πάντα ποθήσαμε να είμαστε. Καινούριοι άνθρωποι θα φύγουμε από δω, καινούριους θα μας κάνει η ομορφιά.

Σμαραγδένια νερά, αρχαίοι βράχοι που καθώς σκάει πάνω τους το κύμα, κάτι ψιθυρίζουν για τη γέννηση του κόσμου, εκπληκτικές εικόνες παντού, άλλες της πραγματικότητας κι άλλες ευγενική χορηγία της φαντασίας.

Υψηλή Καλλιτεχνία της Φύσης, εκατομμύρια έτη γεωλογικών αλλαγών από κοραλλιογενείς υφάλους... Ανοίγει η παλέτα των μπλε... Απ' το τirkουάζ μέχρι εκείνο το βαθύ του βυθού...

Θα περάσουμε με τη βάρκα μας μέσα απ' τη στενή είσοδο ώσπου ξαφνικά μπροστά μας θα αποκαλυφθεί ένας εσωτερικός, κρυμμένος, απίθανου κάλλους κόσμος... Ευλύγιστοι κόλποι, δέντρα και καρποί, ζώα ορατά και αόρατα, άλλα κολυμπούν κι άλλα πετώντας χάνονται στον ορίζοντα, σκιές βράχων σα να ετοιμάζονται να πουν ένα παραμύθι για χρόνους που ούτε βάζει ο νους, μια χελώνα κολυμπάει και γελάει...

Η αθωότητα του τοπίου γίνεται για λίγο κατοικία της ψυχής. Η θάλασσα είναι σαν ύφασμα μεταξωτό, λίγο μπλε και λίγο πράσινο... Σκύβεις για να δεις ψάρια και βλέπεις τον εαυτό σου αγνώριστο απ' την τόση ομορφιά.

Κι από κει στο *Secret Lagoon*, στη μυστική λιμνοθάλασσα, κρυμμένη απ' τον υπόλοιπο κόσμο, και προσβάσιμη μόνο μέσα από ένα στενό άνοιγμα σε βράχο. Το πέραςμα μικρό, σαν να γυρνάς στην εποχή της Μήτηρας και να ξαναπροσφέρεις στο φως...

Ιστορίες, μύθοι και παραμύθια, αυτόν τον τόπο διάλεγαν αιώνες να κρύψουν παράνομους έρωτες, κυνηγημένους, καταραμένους, τους μαρμάρωνε η οργή όσων τους ζήλεψαν, τους έκανε δέντρα και κοχύλια και σταγόνες μέσα στον ωκεανό.

Ένα φυσικό αμφιθέατρο σιωπής γύρω μας όπου αντί για κάποιο δράμα Αποκάλυψης, τώρα, παίζεται το έργο της Ανακάλυψης... Κάθε στιγμή κι ανακαλύπτουμε πόσο όμορφος είναι ο κόσμος και πόσο τυχεροί εμείς που μας δόθηκε η ευκαιρία να το δούμε όλο αυτό με τα μάτια μας. Το φως φιλτραρισμένο σα να περνάει μέσα από βιτρό, μπαίνει στη μυστική λίμνη και τα κάνει όλα να μοιάζουν ιερά. Μια κρυμμένη μικροσκοπική αυλή όπου μέσα της σήμερα έχει κι εμάς και χωράει ο κόσμος όλος!

Είναι μεσημέρι. Πάνω στην άμμο στρώνονται φύλλα μπανάνας και φτιάχνουν το ωραιότερο τραπεζομάντηλο που φάγαμε ποτέ. Χυμός καλαμάνσι, ψάρι ψημένο σε κάρβουνα, μάνγκο που στάζει, ρύζι από τις πλαγιές του Luzon και χαρά στην καρδιά όλων.

Μετά το μεσημεριανό συνεχίζουμε...

Συνεχίζουμε για το Shimizu Island μικρό νησάκι με μεγάλα μυστικά... Παράδεισος για τους λάτρεις του θαλάσσιου βυθού, ένας πολύχρωμος κόσμος από κοράλλια, ανεμώνες και πρωτοειδωμένα για τα μάτια μας ψάρια.

Το Shimizu είναι ίσως το πιο φημισμένο σημείο *snorkeling* της περιοχής. Τα νερά είναι ήρεμα, ζεστά, ρηχά και κρυστάλλινα, γεμάτα ζωή και χρώμα, κατάλληλα ακόμα και για απολύτως αρχάριους.

Κάτω απ' το νερό, ένας κόσμος άλλος και μαζί κι εμείς, με τη μάσκα στο πρόσωπο, σαν παιδιά που μόλις άνοιξαν βιβλίο με ζωγραφιές, βλέπουμε το μπλε να γίνεται φως και το φως ψάρι...

Μετά κι απ' αυτή την εμπειρία θα πάμε στο *Seven Commando Beach*... Ένα από τα πιο αγαπημένα σημεία, μια λωρίδα λευκής άμμου, φοίνικες, τirkουάζ νερά, ένας πολύχρωμος παπαγάλος που επαναλαμβάνει... «PILIPINAS... PILIPINAS... PILIPINAS...» και δίπλα, εφτά Γιαπωνέζοι κομάντος διηγούνται την ιστορία τους...

Λίγο πιο κει, τα *Payong-Payong & Entalula Island*, δυο τirkουάζ διαμάντια ακόμα μέσα στην πλούσια, τροπική βλάστηση μπροστά από επιβλητικούς ασβεστολιθικούς βράχους... Δυο διδυμες βραβευμένες παραλίες, επιδεικνύουν τις περγαμηνές τους... 4η θέση ανάμεσα στις κορυφαίες παραλίες της Ασίας για το 2025 λέει...

Συνεχίζουμε για το *Snake Island*, κάθε φορά που η άμπωτις και η παλίρροια κάνουν τα δικά τους, εμφανίζεται μια λουρίδα λευκής άμμου σε σχήμα S και δυο νησιά ενώνονται...

Μια πασαρέλα ανάμεσα σε ουρανό και θάλασσα. Στη μέση ενός υγρού παραδείσου παρασύρσαι εύκολα και μπορεί να πιστέψεις πως έχεις λίγη φύση θεϊκή, πως περπατάς πάνω στο νερό καταργώντας κάθε νόμο της φυσικής...

Πάμε τώρα στο Cudoghon Cave, καταφύγιο πολύτιμης πολιτιστικής μνήμης το σπήλαιο αυτό για τις ντόπιες φυλές, γέφυρα προς το παρελθόν, σκιές και υγρασία, σταλακτίτες και σταλαγμίτες σχηματίζουν ένα αρχέγονο υπόγειο ανάκτορο... Λένε πως εδώ φυλάχτηκαν κοσμήματα και μυστικά των ντόπιων όταν έφτασαν οι Ισπανοί.

Λίγο πιο κει άλλη μια σπηλιά, το Cathedral Cave, από τις πιο εντυπωσιακές φυσικές εκπλήξεις της περιοχής, ψηλός θολωτός θάλαμος, με σταλακτίτες που κρέμονται σαν όρθια κεριά φτάνοντας σε ύψος μέχρι και 40 μέτρων, σωστός Καθεδρικός στη μοναδική χριστιανική χώρα της Ασίας. Δεν είναι απλώς ένα ακόμα γεωλογικό φαινόμενο, είναι σύμβολο σεβασμού προς τη φύση, χώρος αρχαίας λατρείας για τους ιθαγενείς... Αντί για ευαγγέλιο, σιωπή και φύγαμε για την τελευταία στάση αυτής της εκπληκτικής μέρας.

Pinagbuyutan Island! Ομορφιά και γαλήνη! Σα να υπάρχουμε μόνον εμείς και το νερό.

Σα σε γαμήλιο ταξίδι όλοι μας, χαλαροί και στην ίδια στιγμή με πόθο τουλάχιστον για την κάθε στιγμή. Μερικοί έχουν πόθο γενικά. Και σε δυο-τρεις μας, πασιφανώς η ομορφιά έχει ενεργοποιήσει την ερωτική τους διάθεση και φλερτάρουν με όλους.

Καλού κακού και για να μην κλείσουν σπίτια απ' τον διάχυτο πόθο στην ατμόσφαιρα, επιστρέφουμε στο ξενοδοχείο μας. Δύσκολο να βάλεις τη μέρα αυτή κάπου εκτός απ' την ψυχή.

Δείπνο, κουβέντα, κρασί, χυμός, ποτό, ποτά και ύπνος.

Σ' ευχαριστούμε, Νερό.

Διανυκτέρευση

5η ΜΕΡΑ: ΑΠΟ ΤΟ EL NIDO ΣΤΟ BORACAY

Απ' το Νερό στο Φως

Σα ν' αλλάζουμε κόσμο σήμερα. Από το απομονωμένο φυσικό καταφύγιο του El Nido, στη ζωηράδα και την πολυχρωμία του Boracay.

Αφύπνιση, πρωινό και αναχώρηση προς το αεροδρόμιο. Το El Nido μοιάζει να μην έχει αντιληφθεί πως φεύγουμε. Σχεδόν σα να μην το νοιάζει. Μεγαλώσαμε όλοι και μάλλον ξέρουμε τί θα πει φτιάχνω μια σχέση εφήμερη αλλά τίμια. Έτσι φεύγουμε απ' το El Nido κι απ' όλη αυτή την ομορφιά που είδαν τα μάτια μας.

Πτήση πάνω απ' αυτά τα νερά που χθες βαφτίσαμε τον καινούριο μας εαυτό κι υποσχεθήκαμε στον ουρανό να είμαστε πάντα ευγνώμονες για όσα μας δίνει.

Αφήνουμε πίσω μας τη σιωπή του El Nido και προσγειωνόμαστε στο Boracay.

Αυτό δεν είναι νησί είναι όνειρο! Είμαστε όλοι σίγουροι πως κάπου το είδαμε, κι αν δεν ήταν σε όνειρο ήταν σε κάποια διαφήμιση, πλάνα κοντινά και μακρινά, ζουμ σε υπέροχα κορμιά, σίγουρα το 'χουμε δει σε

κάποια διαφήμιση αυτό το ειδυλλιακό τοπίο όπου λικνίζονταν απίθανα κορμιά με κολονάτα ποτήρια στα χέρια και κάτι μαγικό σα λεπτή, λεπτή κλωστή...

Οι θεοί ξέχασαν μια κλωστή ουρανού λέει ο μύθος κι αυτή έγινε παραλία... Η παραλία του Boracay όπου εμείς τις επόμενες δυο μέρες θα βάλουμε για πάντα στην καρδιά μας.

Νερό, άμμος, φρούτα, χαρά, χαλάρωση, χέρια καθόλου βιαστικά πάνω μας, μασάζ χαλάρωσης της ψυχής, χαμόγελα κοριτσιών και αγοριών πάντα πρόθυμων να κερδίσουν μες στη συνείδηση και στο βλέμμα μας, την αγάπη για την πατρίδα τους και την εκτίμηση για τους ίδιους...

Φως και φοίνικες-βασιλιάδες ενός αλλόκοσμου παραδείσου. Είναι πεντακάθαρο απ' τον τρόπο που στέκονται, οι φοίνικες το έχουν πιστέψει πως ήρθαμε για γύρισμα διαφήμισης και ποζάρουν κι ας το βλέπουν ξεκάθαρα πως δεν είναι και τόσο φιδίσια τα κορμιά μας ...

Άφιξη, τακτοποίηση στο ξενοδοχείο μας και βόλτα στον παράδεισο.

Μια βόλτα στη White Beach, κι ένα κοκτέιλ στο ηλιοβασίλεμα, κάτω απ' το πορτοκαλί βλέμμα προγόνων ήλιων...

Φοράμε τα γυαλιά ηλίου, φοράει κι ο ήλιος τα δικά του κι ακούγονται σιγά-σιγά οι πρώτες φωνές των ζώων της νύχτας.

Δείπνο με ρύζι φτιαγμένο από τα όνειρα όσων το σπείραν και το θερίσανε, ένα μάνγκο με γεύση παλιού παραμυθιού, ένα τζιν τόνικ κι αστέρια.

Ύστερα ένας τροπικός ψίθυρος και σιωπή. Διανυκτέρευση στον παράδεισο.

6η ΜΕΡΑ: BORACAY

Μέρα για το σώμα και την ανάσα

«Υπάρχουν μέρες που δεν συμβαίνει τίποτα. Κι όμως, όταν τελειώσουν, νιώθεις πως κάτι άλλαξε μέσα σου.» Ν.Τ.

Ξυπνάμε δίπλα στο κύμα. Παίρνουμε πρωινό δίπλα στο κύμα κι η μέρα όλη είναι δική μας.

Μια ολόκληρη ελεύθερη μέρα μέσα σ' έναν τροπικό παράδεισο. Ελεύθερη και πολύτιμη.

Εδώ δεν υπάρχουν «πρέπει» και το μόνο που έχουμε είναι άμμος και χρόνος.

Χρόνος να περπατήσουμε στο χωριό, να περπατήσουμε στην άμμο, να κολυμπήσουμε, να γίνουμε μέρος του νησιού, να ψωνίσουμε μικροπράματα απ' τους ντόπιους για να μην ξεχνάμε τον παλιό καλό μας εαυτό και για να βοηθήσουμε λίγο και κείνους...

Το νερό είναι σα να το έφτιαξε ζωγράφος...

Τώρα ας ξανακάνουμε ένα μασάζ με καρύδα και λεμονόχορτο, μπροστά στη θάλασσα, κάτω απ' το φοίνικα δίπλα σ' ένα κοκτέιλ... Αρκετά το φροντίσαμε το πνεύμα, ώρα είναι να δώσουμε προτεραιότητα και στο σώμα. Σήμερα θεός μας είναι το σώμα και του προσφέρουμε σπονδές και δώρα-χέρια.

Η κορύφωση της ημέρας είναι η μέρα η ίδια. Το σώμα μας που του προσφέραμε αγάπη και γίναμε φίλοι και εραστές του...

Ένα λεπτό αεράκι φυσάει και παίρνει λίγο τα μαλλιά μας...

Είναι ώρα για δείπνο.

Ώρα και για το τελευταίο ποτό.

Κι ίσως ένα μασάζ ακόμα, χέρια κι εδώ, γύρω απ' το μέτωπο, σα να ενεργοποιούν τη μνήμη, «να μην ξεχάσω που και που να είμαι προτεραιότητα».

Διανυκτέρευση στον παράδεισο

7η ΜΕΡΑ: ΑΠΟ ΤΟ BORACAY ΣΤΗ CEBU

Άλλο ένα πέταγμα ανάμεσα σε κόσμους

Δεν είναι ότι θα φύγουμε από ένα νησί και θα πάμε σ' άλλο. Σήμερα θα φύγουμε από μια κατάσταση για να κάνουμε βίωμά μας μία άλλη.

Σχεδόν σε άλλη διάσταση, απ' την άμμο, στη μνήμη.

Πρωινό με θέα τον πρωινό ήλιο που με την ευκαιρία ξυπνάει και τη θάλασσα.

Ξυπόλυτοι, αφήνουμε τα τελευταία ίχνη μας στην άμμο του Boracay.

Τελευταία βουτιά, εξαγνισμός, μεταφορά στο αεροδρόμιο Caticlan και πτήση προς Cebu. Σα μια αναπνοή Θεού η πτήση και φτάσαμε.

Δε φύγαμε από μια παραλία να πάμε σε μια πόλη. Η Cebu είναι Πύλη στο Χρόνο των Φιλιππίνων δεν είναι πόλη.

Η Cebu είναι η πρώτη πρωτεύουσα της χώρας.

Είναι το νησί που βίωσε πρώτο τον σταυρό και το σπαθί των Ισπανών.

Είναι το νησί που άφησε την τελευταία του πνοή ο Μαγγελάνος κι ας πήρε τα εύσημα πως έκανε τον πρώτο περίπλου της γης. Τον έκανε η φήμη πως ολοκλήρωσε εκείνον τον περίπλου, ας πούμε fake news της εποχής.

Εδώ ο Μαγγελάνος εδώ κι ο Laru-Laru! Το αρχέτυπο του ιθαγενούς που δεν προσκυνά, που προστατεύει με το στήθος του τον τόπο του, τα νερά του, τα δέντρα και τη γλώσσα του. Ένας λαϊκός, σχεδόν μυθικός ήρωας, σαν να βγήκε από τις ίδιες τις ρίζες του νησιού.

Είναι ώρα να μπει και το «μάθημα» της Ιστορίας στο ταξίδι μας... Μια φορά κι έναν καιρό, ήταν το 1521...

Αφίξη στο ξενοδοχείο μας. Τακτοποίηση, λίγη ξεκούραση και πρώτη εξερεύνηση της πόλης.

Εδώ σ' αυτόν τον τόπο σηματοδοτήθηκε η πρώτη αντίσταση των Φιλιππινέζων ενάντια στους Ευρωπαίους αποικιοκράτες.

Θα βγούμε έναν απογευματινό περίπατο στην παλιά πόλη της Cebu, στην οδό Colon και στα περίξ της... Εκκλησίες, αγάλματα και κανόνια μιλούν, διαλαλούν την κατάκτηση της Ισπανίας και το πέρασμά τους από τούτο τον τόπο. Βασιλική του Santo Niño, το Fort San Pedro, το Casa Gorordo, το Heritage of Cebu Monument...

Μετά απ' αυτή βουτιά στην ισπανο-φιλιππινέζικη «σχέση», θα πάμε για φαγητό.

Η Θέα του κόλπου, ετοιμάζει την αυριανή μέρα στο μυαλό μας.

Δείπνο και διανυκτέρευση

8η ΜΕΡΑ: ΑΠΟ ΤΗ CEBU ΣΤΟ OSLOB

Πρόσωπο με πρόσωπο με Γίγαντες και με Νερό

Κινούμαστε σ' έναν κόσμο πιο ήσυχο και πιο μεγάλο απ' τον κόσμο ολόκληρο.

Αφύπνιση, πρωινό και αναχώρηση για τη νότια ακτή της Cebu. Σήμερα, το ταξίδι παίρνει μια μορφή σχεδόν μυθική, σα να αλλάζει πλοκή, σα ν' αφήνει οριστικά την αφήγηση στα χέρια της Θάλασσας. Ας πούμε πως διακόπτεται για λίγο ο διάλογος Ανθρώπου και Νερού, σήμερα μονόλογος του Ωκεανού.

Σημερινός προορισμός το Oslob, όχι για κάποιο αξιοθέατο, για μια συνάντηση θα πάμε ως εκεί.

Ραντεβού με κάποια τα αρχαιότερα πλάσματα του πλανήτη που ίσως φέρουν στο DNA τους τη μνήμη των θαλασσών και του χρόνου πριν σχεδόν υπάρξει ζωή.

60 εκατομμύρια χρόνια πριν ...πάλι στον πλανήτη μας ήταν!

Ραντεβού με φαλινοκαρχαρίες! Ραντεβού με το «απολίθωμα που ζει», έτσι αποκαλούν πολλοί επιστήμονες αυτό το εκπληκτικό και ακίνδυνο αρχαίο ζώο. Η Θάλασσα γίνεται νεύμα, εμείς φιλοξενούμενοι σε υποβρύχιο ναό, γλιστράμε δίπλα τους, ανασαίνουμε στο ρυθμό τους, οι ουρές τους γράφουν λέξεις αόρατες κι εμείς αποκωδικοποιούμε άλλο ένα μήνυμα που μόλις έφτασε στον εγκέφαλο: ο σεβασμός είναι μάλλον η πιο σοβαρή κι η πιο σιωπηλή μορφή αγάπης. Μόνο αυτό μας ζητάει η φύση.

Τα νερά του Oslob είναι τόσο διαυγή που αντανakλούν όχι μόνο το φως, αλλά και το βλέμμα μας, την αλήθεια μέσα του πως όλο αυτό που συμβαίνει αυτές τις μέρες είναι ένα δώρο της ζωής.

Μετά το θαλάσσιο αυτό βίωμα, αναχωρούμε για το Badian. Εκεί, σε ένα ταπεινό τραπέζι, ανάμεσα σε φοίνικες και μυρωδιές πρωτόγνωρες, θα φάμε το μεσημεριανό μας. Βίωμα κι αυτό γιατί τα υλικά τα ετοίμασε ο ήλιος και τα μαγείρεψε η ανάγκη αυτών των ανθρώπων. Ταπεινά υλικά της φύσης, ό,τι πρέπει για ένα απλό γεύμα πριν συνεχίσουμε...

Το απόγευμα, ο ρυθμός αλλάζει. Ο ήλιος του απογεύματος, σαν έφηβος που μόλις ξύπνησε μετά από ξενύχτι, γίνεται όλο και πιο δραστήριος, πιο ρωμαλέος, το σώμα του γίνεται οδηγός και μας δείχνει το δρόμο για τους καταρράκτες Kawasan. Έχει εξαγνισμό το πρόγραμμα σήμερα. Δεν πάμε ως εκεί για ένα κλικ φωτογραφίας. Θα περάσουμε μέσα απ' τους καταρράκτες, σα στιγμή εξομολόγησης που μετά την ομολογία, έρχεται το νερό να τα ξεπλύνει όλα μέχρι να πούμε: Άξιζε που αμάρτησα για να ρθω ως εδώ να εξαγνιστώ.

Κι ύστερα, μια βουτιά κι ένα μονοπάτι μάς οδηγούν σ' αυτό που πιο πολύ θυμίζει ελευθερία: στην παιδική μας ηλικία. Όλα για λίγο γυρίζουν σε κείνη τη Χρυσή Εποχή της ξεγνοιασιάς. Για λίγο, αλλά τίποτα δεν είναι λίγο όταν γίνεται βίωμα και όχι απλά μια σέλφι. Θα πάρουμε το μονοπάτι και θα κάνουμε μια πορεία προς τα ενδότερα της ομορφιάς!

Όποιος όμως δεν θέλει να περπατήσει, μπορεί να χαλαρώσει στη γαλάζια λίμνη. Εκεί που λένε πως συναντιέται το φως με το νερό για να κάνουν έρωτα. Εκεί κρύβουν όσο και όταν μπορούν τον έρωτά τους παράνομα ζευγάρια.

Καθώς το φως του απογεύματος γέρνει, τα δέντρα αρχίζουν και φαίνονται αλλιώς, τα πουλιά και τα ζώα που ακούγονται είναι άλλα και κάτι μέσα μας γαληνεύει, το μέσα μας γίνεται θάλασσα λάδι.

Επιστροφή στο ξενοδοχείο μας.

Είναι απίθανη αυτή η αίσθηση. Λες κι ανήκαμε από πάντα σ' αυτό το νερό, σ' αυτό το φως, σ' αυτό το νησί.

Δείπνο και διανυκτέρευση

Ξαπλώσαμε, σβήσαμε το φως και κοιτάζουμε στο τηλέφωνό μας φωτογραφίες. Η συγκίνηση που προκαλεί η ομορφιά της ζωής και της φύσης, καμιά φορά φέρνει δάκρυα που δεν χρειάζεται ούτε καν να κυλήσουν.

9η ΜΕΡΑ: ΟΛΟΗΜΕΡΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΗ ΒΟΗΟΛ

Στο μέσον του Ωκεανού, μια γη που γελά

Αφύπνιση, πρωινό και φύγαμε για μια ολοήμερη εκπληκτική περιπέτεια σ' ένα νησί που μοιάζει να το 'φτιαξε Θεός στην παιδική του ηλικία.

Φοίνικες, άμμος, σοκολατένιοι λόφοι και χαρά στην ψυχή σήμερα.

Σήμερα παίρνουμε το καράβι, αφήνουμε πίσω μας τη νήσο Cebu και πάμε στη νήσο Bohol.

Η άφιξη σαν επιστροφή. Σα να επιστρέφομε στο Bohol, αθόρυβα, σεμνά αλλά και με ενέργεια νέου, σαν κάποτε ν' αφήσαμε εκκρεμότητες και τώρα είμαστε εδώ να τις κοιτάζουμε στα μάτια.

Η εκκλησία Baslayon, φτιαγμένη από πέτρα κοραλλιογενή και ιδρώτα ντόπιων. Και μόνο με την πρώτη ματιά κάνεις το ταξίδι Καστίλη-Ειρηνικός μέσα σε μια στιγμή. Βλέμμα Θεού αρχαιότερου του Ευαγγελίου, βίαιος αρραβώνας πολιτισμών.

Κι από τον Οίκο του Θεού στον Οίκο της Φύσης, στο προστατευόμενο καταφύγιο άγριας ζωής, το Tarsier Sanctuary, σαν ιερό βλέμμα μέσα στο δάσος, προσκύνημα στον κόσμο του Μικρότερου, εκεί που ζει ένα πλάσμα ανάμεσα σε ζώο και παραβολή προς πιστούς, ο Φιλιππινέζος πίθηκος Tarsier...

Μικροσκοπικός, με μάτια τεράστια, σα να αποθηκεύει εκεί μνήμη Giga-χιλιετηρίδων.

Ευάλωτο και ευγενές, σα μικρογραφία της ψυχής των Φιλιππινέζων. Αγαπάει τους ανθρώπους, τους κοιτάζει στα μάτια όταν το φωτογραφίζουν αλλά αν νιώσει πως κάποιος παραβιάζει βίαια το χώρο του...

Θα περιηγηθούμε στο Καταφύγιο σε απόλυτη σιωπή, σε μονοπάτια φυτεμένα με σκιές και ήχους σε κάθε δέντρο, ένα tarsier, κουλουριασμένο, μικρό σαν χούφτα, αλλά γεμάτο αρχαία ενέργεια.

Οι φύλακες του χώρου είναι εκπαιδευμένοι οικολόγοι, όχι διασκεδαστές.

Ο Tarsier είναι το πνεύμα των προγόνων όλων των Φιλιππινέζων, είναι ένας μύθος με ουρά και φωτεινά μάτια που θυμίζει πως η σιωπή είναι μια σπουδαία μορφή σοφίας.

Συνεχίζουμε, περνάμε μέσα από φυτείες καρύδας, δάση φοινίκων ήρα κι ύστερα θα διασχίσουμε ένα «ποίηση» στην πορεία μας προς τους σοκολατένιους λόφους. Θα περάσουμε μέσα από το δάσος Bilan. Ένα θαύμα αναδάσωσης των τελευταίων 70 χρόνων...

Ψηλά, ευθυτενή, δέντρα μαόνι, σα πομπή πράσινων ιερών, σα στήλες ναού, πανύψηλοι κορμοί πλάι-πλάι δημιουργούν ένα θόλο από φύλλα, το φως φιλτράρεται, η θερμοκρασία πέφτει, ο παραμικρός ήχος εξαφανίζεται... Σα να μπήκαμε στα άδυστα κάποιου αρχαίου ιερού...

Το δάσος Bilar δεν είναι ένα δάσος, είναι η ιστορία, η προσφορά και η συλλογική μνήμη των κατοίκων της περιοχής. Μια πράξη περιβαλλοντικής ευθύνης πριν καν εφευρεθεί ο όρος, συνειδητοποίηση πως η φύση δεν είναι προνόμιο, είναι ευθύνη. Μία όαση που δεν δόθηκε από τη φύση, αλλά προσφέρθηκε σ' αυτήν!

Συνεχίζουμε την πορεία μας ώσπου ξαφνικά μπροστά μας... οι Chocolate Hills! 1200 λόφοι καλυμμένοι με χλόη που το καλοκαίρι ξεραίνεται και παίρνει το χρώμα της σοκολάτας. Γεωλογικοί σχηματισμοί εκατομμυρίων χρόνων είναι αλλά, τί να την κάνεις τη γεωλογία όταν αναλαμβάνουν δράση οι μύθοι και οι θρύλοι.

Σαν ένα παλιό παιδικό παιχνίδι, φτιαγμένο από χώμα, χρώμα και φως.

Κι ύστερα, όλοι μαζί στον ποταμό για φαγητό σε πλωτό εστιατόριο... Ο ποταμός Lobos αιώνες τροφοδοτεί καλλιέργειες, ενώνει χωριά, μεταφέρει ανθρώπους και τις ιστορίες τους...

Το ρύζι, το νερό, η μουσική που παίζει ένα παιδί με τα μπαμπού κι εμείς σ' ένα μοναδικό σύμπαν, το Σύμπα ετούτου του μεσημεριού.

Μετά το φαγητό, θα πάρουμε το δρόμο της επιστροφής. Καλλιέργειες μπανάνας, δάση από κοκοφοίνικες, μικρά χωριά, θάλασσα... και τελικά ξενοδοχείο.

Είμαστε χαρούμενοι. Η χαρά μάς κάνει να νιώθουμε ξεκούραστοι. Ένα μπάνιο και κατεβαίνουμε για ένα κοκτέιλ.

Αυτοί οι λόφοι ήταν ό,τι απέμεινε από ένα παραμύθι που κανείς δεν θυμάται πια αλλά όλοι, όλοι μόλις το δουν, νιώθουν πως είναι αυτό που τους μεγάλωσε.

Βουνά από σοκολάτα...

Τελικά η φύση έχει χιούμορ. Η φύση έχει και χιούμορ, έχει και ποίηση και μια μυστική γλώσσα που θα πρεπε να είναι η διεθνής.

Δείπνο και διανυκτέρευση

Στον ύπνο μας, οι Chocolate Hills γίνονται όνειρα. Μαλακά στρογγυλά όνειρα. Και στην αυλή του ονείρου μια καρύδα κι ένα παιδικό χαμόγελο σ' ένα τλαιπωρημένο απ' το χρόνο και τον ήλιο πρόσωπο γέροντα.

10η ΜΕΡΑ: ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗ ΜΑΝΙΛΑ

Παραμονή λίγης ακόμη ωριμότητας

Είναι παραμονή πρωτοχρονιάς. Φέτος αντί ν' αλλάξει η χρονιά, έχουμε ιδανική ευκαιρία ν' αλλάξουμε εμείς. Λίγο. Τη ματιά μας έστω σ' ορισμένα πράγματα.

Ξεκινάμε αυτή την τελευταία μέρα του χρόνου νωρίς, ας πούμε για να τη βιώσουμε ολόκληρη. Η τελευταία ανατολή της χρονιάς.

Πρωινό, μεταφορά στο αεροδρόμιο της Cebu και πτήση προς Μανίλα.

Επιστρέφουμε στην πόλη από όπου ξεκινήσαμε, στην πρωτεύουσα μιας χώρας με πάνω από 7000 νησιά... Απ' το αεροδρόμιο θα πάμε κατ' ευθείαν να γνωρίσουμε τα «ασημικά» και τα στολίδια της πόλης.

Ξενάγηση στη Μανίλα.

Ανοίγει η Αυλαία του τελευταίου κεφαλαίου, ενός Επιλόγου τριών ημερών που συμπεριλαμβάνει και την τελευταία μέρα του χρόνου.

Περνάμε απ' το Πάρκο Jose Rizal, πολύ κοντά στον κόλπο της Μανίλα, στην καρδιά της πόλης, εκεί όπου γεννήθηκε η εθνική συνείδηση των Φιλιππίνων. Σύμβολο μνήμης, εθνικής ταυτότητας, Θυσίας και ποίησης.

Ωραία ευκαιρία αυτός ο περίπατος στο πάρκο να μπουν πράγματα της Ιστορίας στη θέση τους. Κι από κει, στη Binondo, τη παλαιότερη Chinatown του κόσμου, αναζητώντας αν όχι το κινέζικο βότανο της αθανασίας, τουλάχιστον την εξήγηση του τί έγινε και η μήτρα τόσων και τόσων πολιτισμών στην Ασία, η μάνα της Ανατολικής Ασίας, έβαλε στόχο κι όνειρο να γίνει Δύση.

Συνεχίζουμε...

Η Αγορά των Λουλουδιών στολίζει παρελθόν, παρόν και την μέρα μας, την τελευταία του χρόνου.

Κι από κει, καταλήγουμε στο πιο σπουδαίο κομμάτι της πρωτεύουσας: την Intramuros, την Παλιά Πόλη φτιαγμένη από ισπανικές πέτρες και μνήμες και που η UNESCO τη συμπεριέλαβε στη λίστα της ως Παγκόσμια Κληρονομιά.

Το Fort Santiago, με τις ιστορίες της Ιστορίας, ο Καθεδρικός Ναός, με προσευχές και φως μέσα από βιτρό, το Μουσείο του San Agustin, με σκόνη του χρόνου και την υπεραξία της παντού, ένα μουσείο-μοναστήρι, με αιώνες πίστης και τέχνης! Η αποικιοκρατία σε κάθε γκραβούρα, σε κάθε σταυρό, χωρίς όμως πρόθεση να «ξεπλυθεί»... και τέλος το Casa Manila, μια κατοικία-σκηνικό άλλου αιώνα. Οι Ilustrados, στρογγυλοκάθονται στους θρόνους τους κι εμείς τους σηκώνουμε και τους ανακρίνουμε. Όλα εδώ διηγούνται τη ζωή: από το ξύπνημα, με τον υπηρέτη να τραβά τις κουρτίνες, μέχρι τις δεξιώσεις με μουσική και κρασί, και τις απογευματινές προσευχές της οικογένειας...

Κι ύστερα, μια βόλτα με «kalesa», το παραδοσιακό αμαξάκι, δυο τροχοί, ένα άλογο κι εμείς, σα ζωντανή μνήμη, σαν ήχος περασμένου χρόνου πάνω σε λιθόστρωτο... Δεν είναι τουριστική δραστηριότητα, υπάρχει πάντα, κι άλλη ματιά να δεις τα πράγματα: είναι η Ιστορία των δρόμων που δεν θέλει να ξεχαστεί, μια βόλτα στην ποίηση της καθημερινότητας του δρόμου.

Είδαμε όλα τα σημαντικά της πρωτεύουσας...

Όλα όσα αφήνουμε πίσω μας μοιάζουν σκηνικό από θεατρικό του Federico García Lorca με φιλιππινέζικη μυθολογία.

Κινούμαστε προς το ξενοδοχείο. Οι πόλεις τις παραμονές κάθε πρωτοχρονιάς μοιάζουν σαν πιο ευάλωτες, σα να ομολογούν με κάποιο τρόπο πως θα ήθελαν κι αυτές, πολλά να είχαν γίνει αλλιώς και να τα πάρουν πάλι απ' την αρχή αλλά κανένας δεν τις ρώτησε...

Φτάσαμε στο ξενοδοχείο μας. Θα τακτοποιηθούμε, θα ξεκουραστούμε και το βράδυ θα συναντηθούμε για αγκαλιά, κρασί και όνειρα για τη χρονιά που αρχίζει.

Δείπνο πρωτοχρονιάτικο, πάρτι, χορός και τραγούδια και με υψωμένο ποτήρι ευχόμαστε ο ένας στον άλλο μαζί με υγεία και χαρά να μας δίνει η ζωή πάντα τα δώρα της, τα ταξίδια της.

Ευτυχισμένο το 2026. Χωρίς καμία δυσάρεστη εξέλιξη της Ιστορίας.

Κοντεύει μεσάνυχτα. Βγαίνουμε στην ταράτσα.

Πυροτεχνήματα στον ουρανό των ματιών μας.

Σε μια γωνιά σιωπής αναρωτιόμαστε: έγινε κάτι και για την ψυχή τη χρονιά που φεύγει ή ήταν όλα ένα ακόμα πυροτέχνημα χρόνου;

Με υψωμένο το ποτήρι λέμε όλοι, Salamat Φιλιππίνες!

Πρωτοχρονιάτικο Πάρτι και διανυκτέρευση.

11η ΜΕΡΑ: ΜΑΝΙΛΑ - ΟΛΟΗΜΕΡΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΟΥΣ ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΕΣ ΤΟΥ PAGSANJAN

Επιστροφή στις ρίζες μας, στο νερό

Πρώτη μέρα του χρόνου. Πρώτη μέρα μιας νέας ροής. Τελευταία ουσιαστικά μέρα του ταξιδιού. Επιστρέφουμε στο νερό, με μια ολόημερη εκδρομή στους Καταρράκτες του Pagsanjan.

Πρωινό και αναχώρηση για μια από τις πιο αδρεναλινικές και ταυτόχρονα ποιητικές διαδρομές του ταξιδιού.

Κατευθυνόμαστε προς την περιοχή του Los Baños, κι εκεί, μας περιμένει μια πρώτη έκπληξη... Ο αέρας και τα βουνά περνούν δίπλα μας και για λίγο, όλα μοιάζουν με σινεμά.

Μικρή στάση στη Laguna για να δοκιμάσουμε την τοπική coconut pie -τραγανή, γλυκιά, διάσημη και μετά, προχωρούμε προς την καρδιά της ημέρας: Pagsanjan Falls.

Θ' ανεβούμε σε παραδοσιακό κανό, μια «bangka», και οι ντόπιοι βαρκάρηδες - μύστες του ποταμού θα μας οδηγήσουν σε μια διαδρομή που εδώ και χρόνια λέγεται «Shooting the Rapids».

Αυτή είναι η καρδιά της εμπειρίας που σχεδιάσαμε για την πρώτη μέρα του χρόνου. Ένα από τα πιο θεατρικά, κινηματογραφικά και συγκινησιακά φυσικά θεάματα των Φιλιππίνων και ταυτόχρονα, μια πράξη εμπιστοσύνης στη φύση και στον άνθρωπο. Τοπίο παραμυθένιο, το νερό γίνεται και πάλι αφηγητής, περνάμε μέσα από στενά φαράγγια, τροπική βλάστηση, βράχους που στάζουν μυστικά της ζούγκλας, προχωρούμε κόντρα στο ρεύμα του ποταμού, κάποια στιγμή, τα νερά γίνονται ρηχά, οι κωπηλάτες, κατεβαίνουν, σπρώχνουν, ανεβάζουν, σκαρφαλώνουν και σύρουν τη βάρκα πάνω στα βράχια, απίστευτη δεξιοτεχνία επιβίωσης, χορογραφία ανάμεσα σε νερό και άνθρωπο, πάνω από 20 μικροί καταρράκτες μας συνοδεύουν ώσπου μπροστά μας το θαύμα... Pagsanjan Falls!

Περνάμε μέσα στη λεγόμενη «Σπηλιά του Διαβόλου», σα να φτάσαμε σε ιερό πυρήνα της φύσης.

Όλοι οι υγιείς ψυχικά άνθρωποι που φτάνουν εδώ, νιώθουν ευτυχισμένοι. Θα κολυμπήσουμε στα πράσινα νερά της λίμνης. Τελευταίος εξαγνισμός. Σα βάπτισμα, όχι θρησκευτικό, υπαρξιακό ενός έστω ελάχιστα καινούριου εαυτού.

Το απόγευμα επιστροφή στη Μανίλα.

Μουσική και φύση. Νιώθουμε μικροί και, γι' αυτό, άνθρωποι.

Δείπνο και τελευταία διανυκτέρευση

12η ΜΕΡΑ: ΜΑΝΙΛΑ - ΜΠΑΧΡΕΙΝ - ΑΘΗΝΑ

Η πόλη κι εμείς σε μια σπιράλ έξοδο...

Μέρα χαλαρή. Είναι η τελευταία μέρα, η μέρα της αναχώρησης.

Πρωινό και χρόνος ελεύθερος για μια τελευταία βόλτα στο Intramuros ή για κάποια τελευταία μικρά δώρα σε αγαπημένους.

Απέναντί μας παντού χαμογελαστά μάτια.

Κι εμείς, κάποιοι από μας τουλάχιστον, πλέον κουβαλάμε φορτίο ομορφιάς απίστευτο μέσα μας.

Το μεσημέρι, συγκέντρωση στο λόμπι του ξενοδοχείου και αναχώρηση για το αεροδρόμιο.

Μουσική.

Κοιτάζουμε απ' το παράθυρο και κάνουμε τον πρώτο απολογισμό του ταξιδιού. Φεύγουμε...

Οι Φιλιππίνες δεν προσπαθούν να μας κρατήσουν, μας ακολουθούν όμως.

Αυτές τις μέρες, απ' τη μία ήρθαμε σ' επαφή με απερίγραπτη ομορφιά της φύσης κι απ' την άλλη, είδαμε πόσες πραγματικότητες υπάρχουν. Γνωρίσαμε τους ανθρώπους που γέννησαν όλες αυτές τις Φιλιππινέζες και τους Φιλιππινέζους που ξέραμε, τις υπηρέτριες και τις νταντάδες, τους ναυτικούς και τους κηπουρούς, είδαμε τον τόπο που τους μεγάλωσε και ίσως να συνειδητοποιήσαμε πως το τελευταίο που ήθελαν ήταν ν' αφήσουν την πατρίδα τους. Είναι όμορφη η πατρίδα τους, μεγάλη ανάγκη τους έδιωξε απ' τον παράδεισο.

Σπηλιές και ναοί, σκιές και απίθανο φως, μύθοι δίπλα σε χριστιανικές παραβολές, προσευχές που ξεπλένονται στον ωκεανό και σε καταρράκτες, γέλια παιδικά και μάτια γερόντων γελαστά...

Από δω και πέρα θα περπατάμε ξυπόλυτοι πάνω σε αναμνήσεις με άμμο και νερό.

Το μπλε του El Nido, οι άλαλοι γίγαντες στο Oslob, το αεράκι και κείνα τα χέρια στο Boracay, η τσουλήθρα προς την παιδική ηλικία παίρνοντας φόρα ψηλά πάνω απ' την κορυφή των σοκολατένιων λόφων, το φιλί αιώνιας ζωής στο Τακσανχάν και η Μανίλα σα μήτρα υπομονής και λιμάνι εξαγωγής των νιάτων μιας χώρας ολόκληρης. Αυτά παίρνουμε μαζί μας.

Θα μεγαλώσει μέσα μας κι αυτό το ταξίδι, θα ενηλικιωθεί και θα γίνει ό,τι μπορέσει. Εμείς του δώσαμε την ευκαιρία να υπάρξει. Και κάθε φορά που θα μυρίζει μάνγκο κι ένα παιδί θα μας κοιτάζει σαν καθρέφτης, εμείς θα ξαναπερπατάμε στην άμμο.

Hanggang sa muli.

Εις το επανιδείν.

Πτήση επιστροφής

Άφιξη στον ενδιάμεσο σταθμό, στο Μπαχρέιν

Κάποιοι μεγαλώσαμε πολύ για να υποβάλλουμε τον εαυτό μας σε ταλαιπωρία πολλών ωρών αναμονής σ' ένα αεροδρόμιο. Γι' αυτό και με το σακίδιό μας απλώς, με την όποια χειραποσκευή, ο συνεργάτης μας φρόντισε να διανυκτερεύσουμε σε ξενοδοχείο του Μπαχρέιν και το πρωί πια, ξεκούραστοι, να πάρουμε την πτήση για Αθήνα.

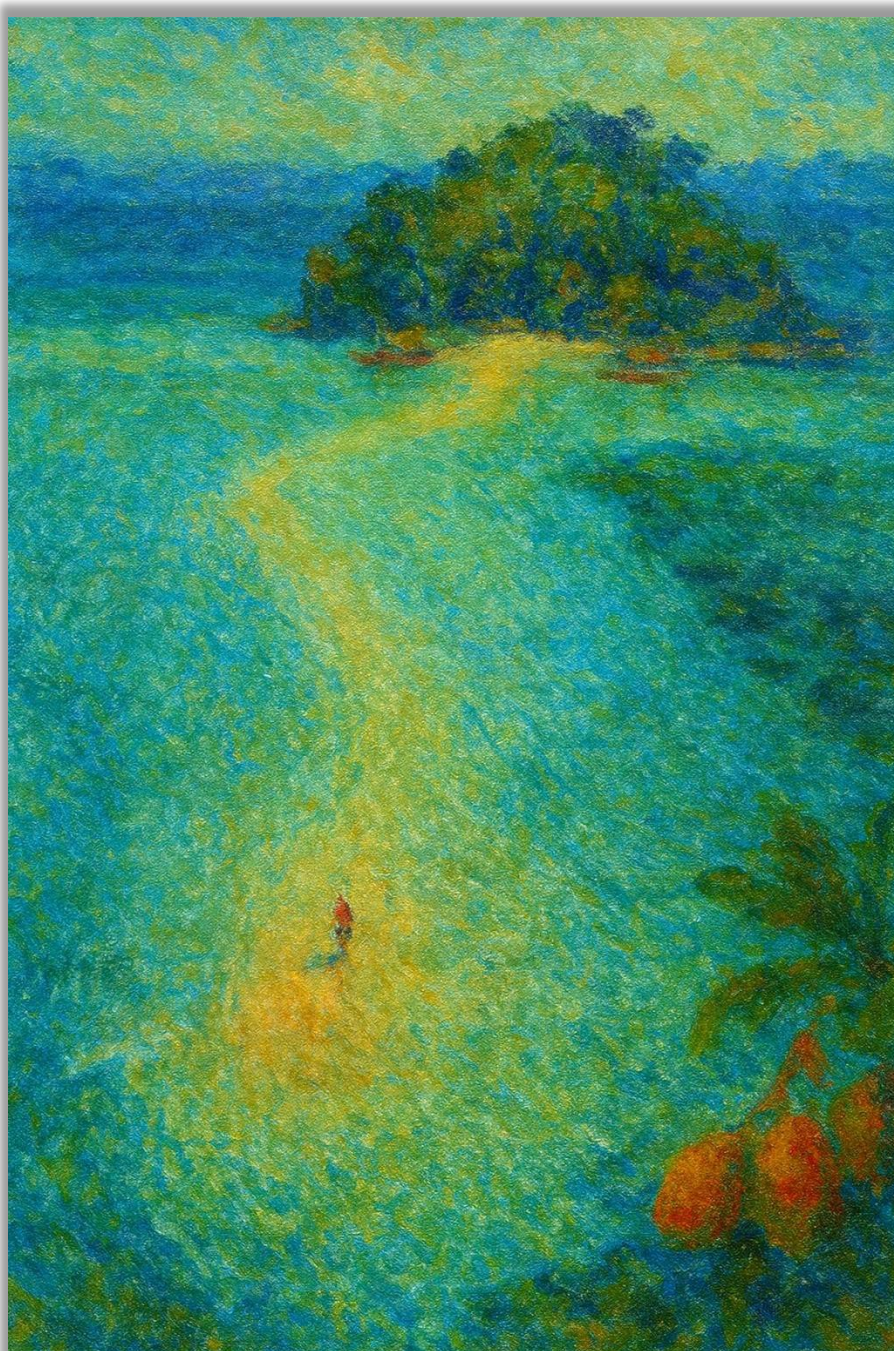
Είμαστε ήδη και σ' αυτή την πτήση.

Καθώς το αεροσκάφος παίρνει ύψος, το ταξίδι στις Φιλιππίνες παίρνει βάθος μέσα μας και συνειδητοποιούμε κάτι στον εαυτό μας, κάτι που δεν ξέραμε πως υπήρχε.

Άφιξη στην Αθήνα

Ευχαριστούμε για την εμπιστοσύνη να κάνουμε μαζί ένα ταξίδι που εύκολα το λες και ταξίδι στον παράδεισο.

Σημείωση: Μπορεί ν' αλλάξει η σειρά των ξεναγήσεων χωρίς να παραλειφθεί καμία.

ΚΟΣΤΟΣ ΕΚΔΡΟΜΗΣ

Κόστος κατ' άτομο		
ΔΙΚΛΙΝΟ/ΑΤΟΜΟ	ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ ΜΟΝΟΚΛΙΝΟΥ	ΦΟΡΟΙ
3490€	1150€	990€

*Φόροι αεροδρομίων, επίναυλος καυσίμων, φόροι καυσίμων, ταξιδιωτική ασφάλεια κλπ.

ΠΤΗΣΕΙΣ ΜΕ GULF AIR

GF 042	21/12/2025	ΑΘΗΝΑ - ΜΠΑΧΡΕΪΝ	1500 2000
GF 154	22/12/2025	ΜΠΑΧΡΕΪΝ - ΜΑΝΙΛΑ	0110 1425
GF 155	02/01/2026	ΜΑΝΙΛΑ - ΜΠΑΧΡΕΪΝ	1625 2125
GF 041	03/01/2026	ΜΠΑΧΡΕΪΝ - ΑΘΗΝΑ	1000 1350

ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Περιλαμβάνονται

- Αεροπορικά εισιτήρια διεθνών πτήσεων
- Αεροπορικά εισιτήρια τοπικών πτήσεων (4 εσωτερικές πτήσεις)
- Έλληνας Συνοδός - καθ' όλη τη διάρκεια της εκδρομής
- Τοπικός ξεναγός όπου απαιτείται
- Πλήρες πρόγραμμα ξεναγήσεων
- Επιλεγμένα Ξενοδοχεία 4*/5* με πρωινό και ημιδιατροφή
- Συνολικά 16 γεύματα (ΟΛΑ ΤΑ ΔΕΙΠΝΑ συν 5 επιπλέον γεύματα)
- Χριστουγεννιάτικο και Πρωτοχρονιάτικο εορταστικό Δείπνο
- Διαμονή στην επιστροφή στο Μπαχρέιν
- Μεταφορές από / προς αεροδρόμια / ξενοδοχεία εξωτερικού με πολυτελές κλιματιζόμενο πούλμαν
- Ασφάλεια αστικής ευθύνης και ταξιδιωτική ασφάλιση
- Ταξιδιωτική ασφάλεια κάλυψης ασθένειας (συμπεριλαμβανομένου COVID 19) για συμμετέχοντες έως 75 ετών και ατυχήματος ανεξαρτήτου ηλικίας

Δεν περιλαμβάνονται

- Φιλοδωρήματα / αχθοφορικά / Τοπικοί φόροι ξενοδοχείων (city taxes)
- Είσοδοι και λοιπά έξοδα στους επισκέψιμους χώρους
- Ποτά / αναψυκτικά κατά τη διάρκεια των γευμάτων / δείπνων
- Ό,τι δεν αναφέρεται ρητά στα προσφερόμενα ή αναγράφεται ως προαιρετικό / προτεινόμενο.

Πολιτική πληρωμών

30% του ποσού με την επιβεβαίωση της κράτησης

70% του ποσού 30 ημέρες πριν την αναχώρηση (έως 21 Νοεμβρίου 2025)

Πολιτική ακυρώσεων

50-40 ημέρες πριν την αναχώρηση, απώλεια προκαταβολής

39-30 ημέρες πριν την αναχώρηση, 75% παρακράτηση του ποσού

29 ημέρες πριν την αναχώρηση, 100% παρακράτηση του ποσού

Γενικές σημειώσεις

1. Τα πρόγραμμα μπορεί να εκτελεστεί με διαφορετική σειρά χωρίς να παραλειφθεί τίποτα. Το τελικό πρόγραμμα θα δίνεται με το ενημερωτικό 3 ημέρες πριν την αναχώρηση.
2. Υπάρχει μία διαδικασία έκδοσης κάρτας υγείας εισόδου και διαμονής στις Φιλιππίνες, για την οποία θα μεριμνήσει το γραφείο μας.
3. Τα παιδιά που ταξιδεύουν με τη συνοδεία ενός γονέα, χρειάζονται έγγραφη συγκατάθεση του ετέρου γονέα από αστυνομικό τμήμα ή ΚΕΠ.
4. Διαβατήριο σε ισχύ (ή σε κάποια ταξίδια ταυτότητα νέου τύπου). Για εκδρομές εκτός χώρες Schengen ενημερωθείτε από το γραφείο μας. Οι ταξιδιώτες που δεν είναι κάτοχοι ελληνικών διαβατηρίων πρέπει να επικοινωνούν με την πρεσβεία της χώρας που θα ταξιδέψουν. Τα παιδιά έως 12 ετών ταξιδεύουν μόνο με διαβατήριο σε ισχύ.
5. Στο οδικό κομμάτι των εκδρομών οι θέσεις στο πούλμαν εναλλάσσονται.
6. Η συμμετοχή σε οποιοδήποτε από τα αναφερόμενα ταξίδια, σημαίνει αυτομάτως και ανεπιφύλακτη αποδοχή των Γενικών Όρων Συμμετοχής όπως αναφέρονται στο site μας.

«Ο φασισμός θεραπεύεται διαβάζοντας και ο ρατσισμός ταξιδεύοντας»
Miguel de Unamuno